

MAGYARÁG

1940. Apr. 17
IX. No. 106

2 lei

Tulajdonos és felelős kiadó:
ÖZV. PASZTOR EDÉNÉ

Alapította:
PÁSZTOR EDE ORADEA

Felolós szerkesztő:
TÖRÖK TIBOR

Bejegyezve: Tribunalul Bihor Ordonanța No. 15-1933. — Szerkesztőség és kiadóhivatal: Oradea-Nagyvárad, Piața Mihai Viteazul 4.

A háboru kezdete óta a legnagyobb szenzáció volt Londonban

az angol csapatok partra szállásának híre

Nem hozták még nyilvánosságra, hogy hol történt a partraszállás

London. (Reuter). Az angol csapatok norvégiai partraszállását az admirális és a hadügyminisztérium közös kommunikében adta közre. A háboru óta egyetlen hír sem keltett olyan nagy szenzációt, mint ez. Az összes lapok óriási címbetűkkel közlik a közleményt. A közös kommunikéből arra következtetnek, hogy közösen végrehajtott akcióról van szó. Bár a közvélemény lázasan kíváncsi, hogy megtudja, hol történt a partraszállás, mégis belátják, hogy most nagy diszkrécióra van szükség. A norvég partvidék jellegzetességére való tekintettel, igen nagy ügyességre és bátorságra volt szükség a partraszálláshoz. Anglia beváltotta a norvégeknek tett ígéretét, ez a tény buzdításul fog szolgálni a norvég hadseregnek, de sok más semleges országnak is.

A londoni rádió norvég nyelvű híradásában is bejelentette Narvik visszafoglalását és az angol csapatok partraszállását. A norvég bementő közölte, hogy norvég tisztek érkeztek Londonba, hogy felvegyék az érintkezést az angol hadsereggel. Felkérték a norvég lakosságot, hogy angol tisztektől és katonáktól a norvég valuta helyett fogadják el a fontot és a frankot. A szövetségeseknek szolgálnak minden természetű felvilágosítással.

Egy másik jelentés szerint a norvég hadseregben 15 éves fiúk is harcolnak. Oslótól északra a norvégek felhívást adták a németek előnyomulását.

Stockholm. (Reuter). Haakon király újabb kiáltványt intézett a norvég néphez. A kiáltvány leszögezi, hogy Norvégia 100 év óta még nem élt át ilyen súlyos időket. Élet és a trónörökös élete bizonytalan, — mondja a kiáltvány, mert a német repülőik üldöznek és életünkre törnek. Mi azonban folytatjuk harcunkat szabadságunkért s tudjuk, hogy a jövő milyen? A kormány fejével közöltem, hogy semmiféle tárgyalásra nincs joga a németekkel, bármilyen intervenció lépésre.

Berlin: német kézen levő kikötőkben nem szállottak partra angolok

Oslo. (DNB). Azokkal az angol eredetű hírekkel szemben, amelyek arról számoltak be, hogy Norvégia több pontján angol csapatok szálltak partra, a német távirati iroda Oslóból jelenti, hogy német csapatok hirtökében levő területen angol

csapatok nem közelítették meg a partokat. Minden híreszteléssel szemben Narvik továbbra is német kézen van. Az oslói fronton az előnyomulás folyik tovább. A német haderő a terepet megtisztította a norvég csapatoktól és javarészüket átszorította a svéd határon.

Volt-e általános mozgósítás Svédországban?

Egy másik jelentés, amelyet ugyancsak a DNB közöl Oslóból, kidomborítja, hogy Oslótól délkeletre a németek 300 norvég katonát fogtak el, nagymennyiségű puskát és 7 löveget zsákmányoltak. A Stockholm-ból érkező hírek megerősítik, hogy Skatneimnél heves harcok folynak. A németek több helyen elérték a svéd határt.

Stockholm. (DNB). A német külügyminisztérium az újságírók előtt Svédország általános mozgósításáról szóló hírekkel kapcsolatban kijelentette, hogy Németország elfogadta és elegendőnek tartotta a Svédország részéről nyújtott biztosítékokat.

Egész Hollandiára kiterjesztették az ostromállapotot

Stockholm. (STI). Illetékes svéd körök kijelentették, hogy érdekelt oldalról arra irányult törekvés, hogy riasztó hírekkel állandó nyugtalanságban tartsák Svéd ország lakosságát. A DNB ezzel kapcsolatban jelenti Stockholm-ból, hogy a svéd kormány, illetve a svéd hatóságok talragaszok úján felhívták a közönség figyelmét arra, hogy ne adjon hitelt a riasztó híreknek és nemzeti érdekekre való tekintettel ne terjessze azokat.

Svédország összes határmenti kerületeit légvédelmi riadóállapotba helyezték. Amszterdam. (DNB). A német távirati iroda jelentése szerint a holland kormány további intézkedésig elrendelte egész Hollandia területére az ostromállapotot. Az ostromállapot alól csak egy-két községet vontak ki.

(Büsszel. (Havas). A XX-éne Siecle katonai szakértője, Roset ezredes a következőket írja: Németország lépését most először diktálta a hideg stratégiai megfontolások helyett a szenvedélyes gyűlölet. Ezzel új helyzet teremtmődött, amely Belgium számára új rizikót jelent. Nem szabad eltuloznunk a veszélyt, de résen kell lennünk.

ROOSEVELT RÁDIÓSZÓZATA:

„A valóság és őszinteség fel fogja váltani a hazugság és cinizmus uralmát”

Washington. (United Press). Roosevelt elnök a Panamerikai Unióhoz rádiószózatot intézett, amelyben az USA elnöke a következőket szögezte le: Az új világban, a tengeren túl minden nemzet tiszteletben tartja más nemzetek jogait és érdekeit és éppen erre való tekintettel az Újvilág megszabadult a háboru borzalmaitól. Nekünk nincs szükségünk új világrendszerre, nincsenek diktátoraink, mert a mi világrendünk magában foglalja mindama elveket, amely a tengerentúlon biztosítani tudja a békét. Mi nem hiszük, hogy feltalálták azt

a gépet, amely az emberből végkép eltávolítja a szívet és a lelket?

— Nem kell új nemzeti rendet keresnünk, — jelentette ki az USA elnöke, — mert előttünk van az út, amelyet jobb emberek békeszerető munkája táposított ki számunkra. Amerika nem akar belekeveredni az Óvilág ügyeibe, ám ami az Óvilágban történik, az kihátással van Amerikára is és éppen ezért mindent meg kell tennünk, hogy szembenézhessünk az óvilági események fejleményeivel. Bizunk abban, hogy a valóság és őszinteség fel fogja váltani a hazugság és cinizmus uralmát.

Japan beavatkozik a háborúba, ha Holland-Indiát Anglia, vagy az Usa protektorátusa alá helyezik

(Tokió. Havas.) Arita japán külügyminiszter kijelentette, hogy ha Hollandia háborúba keveredik, Japán nem hagyja közömbösen Holland-India statusquojának bármilyen megváltoztatását.

A japán külügyminisztérium szóvivője, aki hosszabb idő után tért vissza Tokióba — Nisi-Nisi lap jelentése szerint — kijelentette, hogy ha akár Anglia, akár az Egyesült Államok protektorátusa alá akarja helyezni Holland-Indiát — akár ideiglenesen is, ezt Japán nem tűrheti és hasonló lépést tesz.

A háboru nálunk is minden percben kitörhet, mondotta egy olasz politikus

A DNB nagy jelentőséget tulajdonít Ansaldo beszédének

Berlin. (DNB.) A német sajtó igen nagy figyelmet szentel Ansaldo, a Telegrafo című olasz lap igazgatójának és főszerkesztőjének ama rádióbeszédének, amelyet az olasz hadsereghez intézett. Ansaldo a következő kijelentéseket tette:

— Tévednek azok, akik azt hiszik, hogy Olaszország továbbra is a nem hadviselő fél állapotában marad. Tévednek azok is, akik azt hiszik, hogy a nem hadviselő állapot révén Olaszország pusztán csak arra törekszik, hogy valutát szerezzen. Olaszország nem zárkozhatik el az események elől. Norvégia esete nyilván megmutatta, hogy a háború minden pillanatban kitörhet. Eppen erre való tekintettel Olaszország teljesen felkészülve vár arra az alkalmas pillanatra, amikor beavatkozik a konfliktusba. Egy hónappal ezelőtt még az volt a helyzet, hogy ez a pillanat csak hosszú idő múlva következik be. Ma azonban a beavatkozás pillanata sokkal közelebb került. — Olaszország minden tekintetben felkészült erre. Ha esténként nyugodtan hajtjuk fejünket álomra, gondolnunk kell Kohrt külügyminiszterre, akit reggel azzal ébresztettek fel, hogy az országba behatoltak. Mi azonban nem vagyunk Norvégia, hanem Olaszország vagyunk s nem tévesztjük szem elől, hogy az ébresztőóra csengése, avagy kürtjelzés riasszon fel álunkból. A kürtjelzést mi fogjuk ugyanis megadni, azoknak, akiknek ez a kürtjelzés szánva van.

Angolok listája az el- sülyedő német hajókról

London. (—) Radió Bucuresti. Az angol admirálisok összefoglaló jelentést adott ki a német flotta elmúlt heti veszteségeiről. A jelentés szerint, az Admiral Scheer zsebcsirkálót egy angol hadihajó súlyosan megrongálta. Elsülyesztették a Karlsruhe nagy német csatahajót, amit a német jelentés is beismert. Három petróleumhajót elsülyesztettek, valamint három csapatszázalító hajót és négy másik hajót, egy német hajóconvoybót súlyosan megrongáltak. Fogságba került az Aster nevű 8514 tonnás hajó és két halászhajó. Az angol flotta a tenger fenekére küldött még hat municióshajót, amit már Churchill is bejelentett az alsóházban. A Kattegat nevű 6400 tonnás és a Main nevű 7000 tonnás cirkálókat saját legénységük süllyesztette el, amikor az első ellen egy angol, a második ellen egy norvég csatahajó intézett támadást. Kattegat legénységének havan tagját

egy norvég hajó vette fedélzetére és angol kikötőbe kísérték. A felsorolásban még nincs benne a narvicki csata. Összesen 45 hajót süllyesztettek el, melyből 19 hadihajó.

Mától kezdve Oradeán is életbelép az üzletek nyári zárórája

(Oradea—Nagyvárad). Mierla munkahelyi inspektor tegnap munkatársunk előtt kijelentette, hogy a munkahelyi miniszter határozata értelmében, amely a hivatalos

lapban is megjelent — az üzletek nyári zárórája már máától életbe kell, hogy lépjen.

Halálos ítéletet kér a vádirat a cluji rablógyilkosra

Megkezdte a büntelőtábla a Gruia ucai rablógyilkosság tárgyalását

(Cluj—Kolozsvár). Feszült érdeklődés mellett kezdődött meg ma, hétfőn reggel 9 órakor a Gruia-uccai borzalmas emlékeztető rablógyilkosság bűnperének fő tárgyalása a kolozsvári büntelőtábla előtt. A régi nagy esküdtszéki terem a közönség már a kora reggeli órákban zsúfolásig megtöltötte, hogy tanuja legyen a büntény új fejzetének, amely az igazságszolgáltatás fóruma előtt játszódik most le, ahol Tarnoveanu Vasile, a 27 éves rablógyilkos számadást ad a bírának az elvetemült büntény minden mozzanatáról.

Sorsába beletörődve, egykedvűen ül a vádlottak padján s komoran néz maga elé a vádlott.

A vádirat!

A terjedelmes vádirat teljes részletes-séggel vázolja fel a tragikus emlékeztető eseményt, a büntény előmenyit, majd annak lefolyását, a rablógyilkos menekülését, elfogatását s a vizsgálóbíró előtt tett vallomását. Ennek a hatalmas vádiratnak szövegszerű közlésére azért nem térünk ki, mivel a büntény minden egyes mozzanatáról annak idején részletesen beszámoltunk s az olvasók is emlékeznek arra. A vádirat egyike a legalaposabbaknak, mert büntény legrejtettebb részleteibe is bevilágít. Valóságos lélekelemzés. A gyilkos jellemzésére például felemlíti, hogy pompás emlékező tehetséggel rendelkezik, okos, sőt földműves származásához képest igen fejlett intelligenciájú. De — mondja a vádirat — nem szereti a munkát, dologkerülő, elkeseredett, elfásult ember. Megbízhatatlan. Családi élete is ezért omlott össze. Pénzt, pénzt szerezni mindenáron — ez volt minden gondolata a rablógyilkosnak a büntény

napján... ez fűtötte, ez hajszolta minden gondolatait.

Tovább még ezt mondja a vádirat: erős, erőteljes, fiatal férfi, akinek a védtelen asszonytól egy pillanatig sem kellett tartania. Védekezése tehát alaptalan, hogy az erősen fellépő uriaszony miatt szorongatott helyzetben lett volna. És végül jön a konklúzió. A záradék. Maga a tulajdonképpeni vádindítvány, amely tömör, rövid és a vádlottra lesújtó: Előre megfontolt szándékkal elkövetett rablógyilkosság. Az érvényben levő törvény alapján halálbüntetés.

A börtönőrök leveszik a rablógyilkos kezéről a bilincseket. Tarnoveanu lassan végigsimít kezével a homlokán, majd csendes léptekkel a bírói emelvény elé lép. E pillanatban minden szem feléje tekint. Enyhe kis moraj zug át a tárgyalótermen. Az elnök a szokásos módon először személyi adatait kérdezi. Majd felteszi az első kérdést:

— Hogy történt?

É Tarnoveanu Vasile, a 27 éves rablógyilkos, szintelen, csendes hangon kezd bele a vallomásba...

Makulatura

újságpapír kisebb nagyobb mennyiségben kapható a

Pásztor Ede cégnél

Oradea, Piața M. Viteazul 4. Telefon 2800

Maradék árban

egész öltönyre kabát, kosztümre és kisebb darabok. Vászon árak nagyon olcsón kaphatók

STEINER maradékosnál

Calea Victoriei 3. az udvarban balra.

Hol kell jelentkezni a koncentrált segélyért?

Megalakult a központi bizottság is, kijelölték a kerületi bizottságokat

(Oradea—Nagyvárad). A koncentrált segélyezésére alakult városi központi bizottság hétfő délután tartotta az első ülését. A bizottság elnöke: dr. Gherman Victor alpolgármester, tagjai Lupşa lelkész az orthodox egyház képviselőjében, Zitzmann Ferenc, katolikus püspökségi irodagazgató, Mierla munkaügyi inspektor, Cadariu Emilné, a jótékonyági egyesületek részéről, Moşu Constantin munkakamarai tanácsos a céhek részéről és Pop Gheorghe kontrolor, a pénzügyigazgató helyettese. A bizottság tagja még dr. Popovici Péter Front-elnök.

A bizottság áttanulmányozta a koncentrált segélyezéséről szóló törvényt és a belügyminiszter utasításait. Több homályos pontra vonatkozólag a bizottság még kérdést intéz a belügyminisztériumhoz.

A koncentráltaknak minden kerületben a parókiákon felállított irodában, a kerületi bizottság előtt kell segélyért jelentkezniük.

Kérvényt nem kell benyújtani, hanem a jelentkezésről jegyzőkönyvet vesznek fel.

Az érdekelteknek a legsürgősebben jelentkezni kell a segélyre való összeírás végett a kerületi bizottság előtt. Csak azok a koncentráltak kaphatnak segélyt, akik nem kapnak fizetést és adózás alá eső évi jövedelmük nem haladja meg a 18 ezer lelt.

Jelentkezni kell mindenkinek, aki beírt, azonnali segélyre.

A kerületi lelkészi bizottságok, ahol jelentkezni kell a segélyre való összeírásra, a következők:

I. kerület. Újváros. Görög keleti esztergomi. Saguna utca 2. A bizottság elnöke Andrei Lupşa. A bizottság másik pap-tagja Tempfli István római katolikus lelkész.

II. kerület. Velence. Popovici Traian görögkeleti lelkész parókiája. Strada Brancovici. Második pap-tag Kiss rei lelkész.

III. kerület. Olasz. Római katolikus lelkészi hivatal. Bd. Regele Ferdinand 24. Elnök Gálffy Sándor plébános. Második pap-tag Vajda István főrabbi.

IV. kerület. Ligei. Görög katolikus pléb.

bánia. Elnök Stan Vasile. Második pap-tag Csernák Béla ref. lelkész.

V. kerület. Allomás. Római katolikus plébánia. Bd. Bucureştilor 3). Elnök Török László. Második pap-tag Munteanu Vasile.

VI. Össi. Elemi iskola. Elnök Popa Gheorghe görögkeleti lelkész, második pap-tag. Celanthe görög katolikus plébános.

A londoni holland követ Halifaxnál

(London). A londoni holland követ felkereste hétfő délután Halifax külügyminisztert. A megbeszélésről semmit sem jelentést nem adtak ki.

A Reuter jelentése szerint az angol buvárnaszád hétfőn két újabb német csapatszállító hajót süllyesztett el.

Főtárgyalás előtt - levágták a lábát

A sikasztással vadolt liceumi igazgató tragédiája

(Oradea—Nagyvárad). A nagyváradai büntetőtáblának ma kellett volna tárgyalnia Apateanu Dumitru volt szatmári kereskedelmi liceumi igazgató sikasztásának bűnperét. A tárgyalást — mint ismeretes — többször elhalasztották és ma Apateanu megint nem jelenhetett meg. Apateanu Dumitru jobb lába a háboruban megsérült és a volt iskolaigazgató erősen sántított. A múlt télen megfagyott a bal lába és a fagyás erősen terjedt. A betegség terjedését nem tudták megakadályozni s Apateanu bal lába üszkösödni kezdett. A súlyos beteg iskolaigazgató betegágyánál konziliumot tartottak. Megállapították, hogy azonnali műtét beavatkozása szükséges. Operáció nélkül Apateanu menthetetlen. Apateanunál azonban az operáció is rendkívül veszélyes, mert a volt iskolaigazgató súlyosan cukorbeteg. A konzilium

eredményeképpen Apateanu Dumitru műtétet hajtottak végre és a bal lábát térdtől levágták. Apateanu állapota igen súlyos. A tárgyalás előtt Apateanu ügyvédje, dr. Sangeorgescu Sofronie orvosi bizonyítványt nyújtott be és kérte a tárgyalás elhalasztását.

Gyűszűjáték miatt a vádlottak padjára

Virtas Nicolae nagyváradai mechanikus Margittán járt és beült az egyik kocsmába. A kocsmában ismeretséget kötött a gyanútlan falusiakkal és „gyűszűjátékra” invitálta őket. Amikor a hatóságok közegei beléptek a kocsmába, tettenérték Virtast, amikor a társaság közepén ülve, bezsebelte a nyereséget. Tiltott szerencsejáték miatt eljárást indítottak ellene és a margittai járásbíró 2500 lei pénzbüntetésre ítélte. Az ítéletet a törvényszék és a tábla is helybenhagyta.

Emelkedtek az árak a hétfői hetipiacon

(Oradea—Nagyvárad). A hétfői hetipiacon a legnagyobb felhozatal különféle veteménymagvakból, virágpalántákból, gyümölcsfákból volt. Ezeknek a cikkeknek az ára az elmúlt évi árhoz viszonyítva, nagyarányú emelkedést mutat. Különben a készletek csappanása következtében a zöldségfélék ára ismét emelkedik. Emelkedett a tejtermékek és a tojás ára is. A baromfi piacon sem szűnt meg a fokozatos árdragulás. A primőrök ára a felhozatal növekedésével arányosan csökken. Részletes beszámoló a következő:

Zöldségpiac. (Közepes felhozatal). Primőrök: Sóska kg. 24, spenót kg. 18—20, galambbegy csomója 5 lei, hónapos retek csomója 10—15 lei, zöldhagyma csomója 1.50—2 lei, melegházi új paradicsom kg. 160 lei, pincében csíráztatott új burgonya kg. 8 lei, levesbevaló zöldség kg. 16—25, burgonya kg. 5—6, vörshagyma kg. 5—6, vörshagyma fejenként 1, káposzta fejenként 20—30 lei, kelkáposzta fejenként 4—5 lei,

karalábé drb. 4—5 lei, reteg drb. 1 lti, fehér bab kg. 22, borsó kg. 22—24—28 lei, lencse kg. 24—28 lei, kukoricaliszt kg. 6—8—10 lei, pörkölt árpa kg. 16 lei.

Gyümölcsiac. (Nagy felhozatal). A gyümölcsök jelenlegi képviselője: az alma ára fokozatosan csökken, mert a meglevő készleteket a téli nagy hideg miatt már nem lehet tovább tartani. Így a kínálat növekedése leszorítja az árakat. Az alma fajta szerint kg. 6—8—10—12—16 lei, körte kg. 10 lei, aszaltszilva kg. 22 lei, szilva-iz kg. 25, dió kg. 22—25, mandula kg. 35 lei.

Tejpiac. (Közepes felhozatal). Az árak valamennyivel emelkedtek. Tej literje 6—7 lei, tejföl literje 24—26 lei, túró kg. 26 lei, falusi vaj kg. 85 lei.

Tojás párja 4.50—5 lei.

Baromfi piac. (Nagy felhozatal). Az árak továbbra is tartottak és emelkedő irányzatot mutatnak.

Halpiac. Körösi hal kg. 60 lei, csuka drb. 30 lei, dunai ponty kg. 60—65 lei.

Kétezer lejébe került, hogy 4 ezer lejért ígért állást

Fluturás Tanase zilahi lakos feljelentette Soproni Annát, aki Nagykárolyban lakott. Soproni Anna, Székely István volt amaci (Szatmár megye) lelkész felesége kislátásba helyezte Fluturásnak, hogy „közhivatalt” végrehajtó kézbesítői állást szerez neki. Négyezer leiben állapodtak meg, ezer leit Fluturás át is adott az asszonynak azzal, hogy sikertelenség esetén 500 leit visszaad. Fluturás nem kapta meg az állást és a pénzt sem kapta vissza. A feljelentés alapján a törvényszék 4000 lei pénzbüntetésre és 5000 lei kártérítésre ítélte az asszonyt. Fellebbezés folytán a táblához került az ügy és a tábla 2.000 leire szállította le a pénzbüntetést.

A magyar népközlősségi képviselők intervenciói a székelyföldi háziipar és az új orvostörvény ügyében

1. A Magyar Parlament Csoport memorandumot készített Ralea munkaügyi miniszterhez, a székelyföldi háziipar ügyében. Nevezetesen egyes helyeken, így többek között Udvarhely megyében az ottani Munka kamara arra akarja kötelezni az Udvarhely megyei fazekas háziiparosokat, hogy válasszanak munkakönyvet.

E tekintetben most egy részletes memorandumot nyújtottak át a magyar parlamenti képviselők és pedig dr. Soós István, dr. Bartha Ignác Szamos tartománybeli, Póter János Temes tartománybeli, Gróf Teleky Ádám, Tompa Lajos dr. Filó Ferenc és dr. Kovács Károly Maros tartománybeli képviselők, amelyben kérték a minisztert, hogy engedélyezze továbbra is, hogy az évszázados székely háziipar az eddigi keretekben működjön és fejlődjön tovább. A beadványt jogilag részletesen megindokolták és hivatkoztak úgy a régi magyar ipartörvényre, valamint az 1936 évi román ipartörvény első szakaszára, amely nyíltan kimondja, hogy az ipartörvény nem vonatkozik csak azokra akik üzletszerűleg foglalkoznak valamely ipar gyakorlásával, nem vonatkozik azokra a földművelőkre, akik ezen háziipart, mint mellékfoglalkozást űzik. Hivatkoztak a magyar képviselők arra, hogy a hegyvidéki mőcök részére az ő általuk gyakorolt háziipar folytatására hasonló könnyítések tettek és éppen ezért kérik, hogy ugyanazon elbánás alkalmazassék a székely vidéki háziipart űzőkre is. A beadványt dr. Soós István képviselő nyújtotta át Ralea munkaügyi miniszternek, aki megígérte, hogy sürgősen áttanulmányozza és igyekszik közmegelegedésre megoldani.

A Magyar Parlament Csoport Hortolomei közegészségügyi miniszternél.

Tudvalevő, hogy a szenátus és a parlament most tárgyalta le az orvos kollégium létesítésére vonatkozó törvényjavaslatot.

Ezzel kapcsolatban a magyar képviselők egy küldöttsége kereste fel Hortolomei minisztert a Parlamentbe és kérdést intézett hozzá a kisebbségi orvosok jogainak biztosítása tekintetében. A magyar képviselők küldöttsége állott Gróf Teleky Ádám, dr. Soós István, dr. Bartha Ignác, dr. Filó Ferenc képviselők közül, akik mindenekelőtt arra kérték a minisztert, hogy a legfőbb Orvosi Tanácsban vagyis a „Consiliul Superior”-ban, a kisebbségi orvosok is kapjanak helyet. A miniszter kijelentette, hogy a törvényben 3 helyet biztosított a Consiliul Superiorban, amely helyekre a miniszterium nevezi ki azokat a kisebbségi egyéneket, akiket alkalmasnak tart ezen kinevezésre.

Kérdést intéztek továbbá a Parlament Csoport tagjai a tekintetben is, hogy vajjon a törvény 5-ik szakasza, amely az orvosi kollégiumba való beíratásra vonatkozik, nem magyarázható-e olyan képen, hogy az illető kollégium diszkrecionális jogot gyakorol a jelentkezőkkel szemben. A miniszter kijelentette, hogy semmi aggodalomra nincsen ok, mert minden orvos, akinek meg van a törvényes előfeltétele, minden további nélkül fel lesz véve az orvosi kollégiumba.

Végül érdeklődtek a magyar képviselők a fegyelmi eljárás tekintetében is. A miniszter kijelentette, hogy a fegyelmi eljárásnál 3 fórum áll rendelkezésre és végső fokon a Semmitőszék határoz, és mindaddig amíg a Semmitőszék nem határoz, az esetleges kizáró határozat nem bír érvénnyel.

Reméljük, hogy a miniszter válasza teljesen megnyugtató hatással lesz a kisebbségi orvosok közvéleményére.

Haakon király irányítja a norvég ellenállást

„Országomban maradok, míg egy talpalatnyi norvég föld lesz”

(Róma). Olasz lapjelentések szerint — Haakon norvég király ma még mindig norvég területen van és ő irányítja az ellenállást. A Popolo di Roma szerint a hozzáérkezett felszólításokra, hogy szüntesse be az ellenállást így válaszolt:

— Norvégiának nincs szüksége tanácsra. Norvégia csak egy utat ismer a szabadság és a becsület útját. Minisztereiink visszavonulhatnak Svédországba, alattvalóink kiűrhethetik városainkat én azonban itt maradok Norvégiában mindaddig, míg egy talpalatnyi szabad norvég föld lesz.

Az olasz lapok egyébként azt írják, hogy az angol flotta legyőzhetetlenségéről japán hírt misztosnak bizonyult. Közlik a lapok, hogy az angol jelentéseket is és hozzáfűzik, hogy meg nem erősített hírek szerint a narvicki ütközet eredményeként az angolok állítólag partraszálltak Narvikban.

Kicsalta az erdőbe s több fejsze-csapással meggyilkolta feleségét egy Cluj melletti gazdálkodó

Imára kulcsolt kezekkel, térdeplő helyzetben találták meg a szerencsétlen asszony holttestét

Cluj—Kolozsvár, Szomorú szenzációja van a Kolozsvárhoz alig néhány kilométerre fekvő Gyalu nagyközségnek. Király István 46 éves földműves az elmúlt vasárnap kicsalta az erdőbe 35 éves Erzsébet nevű feleségét és ott több fejsze-csapással meggyilkolta. A szerencsétlen asszony holttestét pénteken délután találta meg Varga Mihály lónai lakos s jelentést tett az esetről a gyalui csendőrségen. Király Istvánt a csendőrség őrizetbe vette.

Király István gyalui gazdálkodó már régebbi idő óta rossz viszonyban élt családjával. Az utóbbi időben erősen az italra adta magát. A hegyes-völgyes gyalui határban kis földje is volt, de ez nem termelt annyit, hogy népes családjának meglegyen a mindennapi megélhetése és ezért fát is fuvarozott a gyalui havasokból a kolozsvári piacra.

Az ilyen utakból mindig részegen tért haza s minden ok nélkül verni kezdte feleségét. Őt apró gyermeke ilyenkor kifutott az udvarra s az uccára és torkaszakadtából kiáltotta:

— Jöjjenek, mert édesapám megakarja ölni édesanyját...

Ilyenkor valóságos csődület támadt a Király-portán. Az asszonyt kiszabadították szorult helyzetéből s nem egyszer jól megpírongatták Király Istvánt embertelen bánásmódjáért. Így történt ez mintegy két hét tel elzelt is. Király pedig fogadalmat tett Isten és ember előtt, hogy ezután megjavul.

„Imádkozz, mert meg fogsz halni!”

Vasárnap reggel Király István ezt mondta feleségének:

— Gyere ki az erdőre segíts rakodni, holnap fát viszek a városba.

Az asszonynak kissé szokatlan volt, hogy az ura az erdőre hívja, de azért szó nélkül kuporodott fel a szekér saroglyába s megindult a gyalui havasok felé. Az elmúlt vasárnap mint emlékezetes, egész nap szakadatlanul hullott a hó. Az asszony főzni kezdett s az ura mellé bujt védelmet keresni a hideg és a hó elől.

— Ne félj mondotta az ura — mindjárt ott leszünk. Aztán majd megmelegszel...

Amikor kiérték a farakáshoz, a férfi az asszonyhoz fordult és azt mondta:

— Na Erzsébet most térdeplő helyzetben találsz meg a földön...

Az asszony meborzongott a hidegtől és rémületől, de aztán engedelmessé vált. Azt hitte, hogy csak tréfál Pista. Szépen eljött térdeplő, imára kulcsolta a kezét és merően nézett az urára. A férfi pedig, mint egy megszállott, vérbenforgó szemekkel ráemelte a fejszét és a fejsze fokával többször egymásután irtózatossan fejbesujtotta. Halálsikoltását elnyelte a havas, a vágató szekér nyomát, amelyen egy gyilkos férfi menekült jöveteletlen bűnének színhelyéül belepte a hó.

„Nem járt itt Erzsébet...”

Király István már vasárnap délután Lónára ment a sógorasszonyához és azt kérdezte:

— Nem járt itt Erzsébet? Nem tudom, hogy hova mehetett a délelőtt. Templomba tudom nem ment, onnan hazajött volna, az anyjánál sincs, gondoltam idejött.

„Igy „kereste” Király István a feleségét négy napon át, hogy leplezze a bűnét a falu előtt. A falu azonban sutogni kezdett. Valami rosszat tehetett Király azzal az asszonnyal, — mondták, — talán Uram bocsásd meg, még meg is ölhetné...”

A szóbeszédre a csendőrség is figyelmes lett. Vallatni kezdték Királyt, de az állhatatosan tagadott. Pénteken délután azután kiderült rettenetes bűne.

Varga Mihály lónai ember vadfát keresni ment a gyalui havasokba. Az egyik farakás mellett ment el, amikor meglátta, hogy a szél egy fekete fejkendőt lobogtat, mint valami gyászlobogót. Közelebb ment és ügyezte, hogy gyökeret vert a lába. Vele szemben, térdeplő, imára kulcsolt kézzel, vérző fejjel és holtan ott látta Király Istvánt Gyaluból.

A csendőrségen újból vallatni kezdték Királyt. Most már nem is tagadott. Bevallotta bűnét és nem talált védekező szavakat. Néhány óra múlva szekéren, megvasalva vitték ki áldozatához. A helyszínen ájul tan rogyott össze és úgy zokogott, akár az anyjától megfosztott öt árva gyermeke.

Király Istvánt szombaton délután átadták a kolozsvári ügyészségnek.

Villamoson járnak az esküvői menetek Németországban

Németországban a benzinnel való takarékoskodás miatt divatba hozták azt, hogy a lakodalmas menetek nem gépkocsikon, hanem felvirágozott külön villamoson mennek az esküvőre. Egyébként az összes borbélyműhelyek elől összeszedték a rézből készült borbélytányérokat, mivel ezt a rézanyagot is a nemzetvédelem céljaira használják fel.

Hogy éhen ne haljon

Lord Stamp az angol kormány gazdasági tanácsosa és Anglia egyik leggazdagabb embere, csomagot kapott a minap, Philadelphiából. A csomagban 3 tucat portugál szardella, egy doboz sveizer, egy kis bödön méz, és némi növényolaj volt. A lordnak igen nagy derűtséget szerzett a küldemény. Válaszképpen lefotografálta a londoni élelmiszer üzletek kirakatait és kiküldte a fényképet Amerikába annak bizonyítására, hogy Londonban van még mit enni.

A News Chronicle az esetről azt a tanulságot vonja le, hogy a szövetségesek külföldi propagandája nincs jól megszervezve. Ha Amerikában azt hitték, hogy egy olyan ember, mint Stamp lord — Anglia leggazdagabb embere éhenhalhat két havi háború után — jellemző szimptoma. Az angol lap szerint Stamp lord ellenpropagandája meglehetősen naiv volt.

Villanyvilágítást és telefoni kap a Dalai Láma

Lhasa, a „tilos város” Tibet fővárosa és a Dalai Láma székhelye modernizálódik. Egy angol társaság megbízást kapott a villanyvilágítás, távíró és telefon felszerelésére. Gyaloghíntókon és szamarakon 4800 láda érkezett a villamos centrálék gépei, a melyek a darjellungi vasuton érkeztek. A ládákat a vasuti végállomástól a tibeti hegyeken át gyalogösvényeken hozták sokszor 4000 méter mély szakasz szélén. A szerződést rizspapírra írták. Keltezése a következő: Asnezi madás éve negyedik hónapjának 21-ik napján.

Meddig tart a háború?

Meddig tart a háború? Ez a kérdés foglalkoztatja a világsajtót. A válaszok persze különböznek.

A „Daily Telegraph” például annak a véleménynek ad kifejezést, hogy a háborút minél hamarabb be kell fejezni. Ha a semlegesek nem tanulnak Norvégia példájától, a háború 9 évig is eltarthat.

Sztalin felesége levetette a pilóta-uniformist

James Brown amerikai újságíró a Sunday Graphic hasábjain érdekes portrét rajzol Marja Raskováról, a közismert szovjet repülőnőről Sztalin feleségéről. A fekete szemű 28 éves asszony az egyik legügyesebb pilótanő. Egy idő óta azonban nem viseli a repülő-uniformist. Sztalin megkérte, hogy ne repüljön többet, amióta a vezetéke alatt álló légitársaság egyik bombavető gépét a finnek lelőtték.

Sztalin 1935-ben ismerkedett meg Marija Raskovával, amikor — az azóta lezuhant Paulina Ossipenkovval együtt Moszkvából Vladivosztokba repült leszállás nélkül és megdöntötte Dupeyrou francia pilótanő rekordját. A két pilótanő tiszteletére a Kremben vacsorát adtak és Sztalint megajándékozta Marja Raskova varázsa. Nem szép nő, de rendkívül rokonszenves. Középtermetű, szénfekete haját hosszú fonatban viseli. Sztalin 1939-ben vette feleségül.

Budapesti Nemzetközi Vásár

április 26 május 6.

1500 kiállító. — 7 külföldi állam részvételével. — Nagyszabású vasipari, textilipari és építőanyagipari külön csoportok. — Divatrevü. — Építőanyag-tőzsde

50% utazási kedvezmény

Érvényes a MAV vonalain: odautazásra április 26-tól május 6-ig, visszautazásra ápr. 25-től május 16-ig. a CFR vonalain: a visszautazásra április 26-tól május 11-ig.

Magyar vízum érvényes román egyéni utlevél és vásárigazolvány alapján a m. kir. követség és a m. kir. konzulátusok útján személyenként 250 P-ért beszerezhető.

Részletes felvilágosítások és vásárigazolvány kapható a Románia Utazási Iroda és a Wagons-Lits Cook iroda összes fiókjainál és kirendeltségeinél, a magyar külképviseleti hatóságoknál és a vásár tb. képviselőiteinél. — A vásárigazolvány ára 120 — Lei.

Kinevezték a Nemzeti Ujjászűletési Front bihormegyei és oradeai tanácsának tagjait

A Nemzeti Ujjászűletési Front legfelsőbb tanácsának határozata alapján a Front vezértitkára kinevezte Someş tartomány tartományi, megyei és városi front-tanácsának tagjait.

Biharmegyében, a mezőgazdasági és kézimunka-kategória tanácsában kinevezték a következőket: Niste Jakab, Cartis Vasile, Dunăreanu Simte, Iacob Salvator, Savu Teodor, Croş Gavril, Cheregi Alexandru, Frenţiu Iustin, Purje Nicolae, Gavra Moise.

Ipar és kereskedelmi kategóriában: Răţiu Alexandru, Bolcaş Gheorghe, Marian D., Tiriteu Aurel, Coroiu Alexandru, Sălăgean Icar, I. Ardeleanu, P. Rotar, Vasile Chelmen, Gavril Sipos.

Intellektuális csoportban: Pap Petre, N. Flueraş, Catone Ioan, dr. Popovici Simion, Ile Teodor, Neagoe Dumitru, Popa Aurel, Boeriu Valeriu, Barbu Emil, dr. Draghici Mihail.

Megyei titkárok: mezőgazdasági és ké-

zimunka csoportban dr. Popa Teodor, ipar és kereskedelemügyi kategóriában Barna Augustin, intellektuális csoportban titkár dr. Nicolae Mocan marad.

Nagyváradon a mezőgazdasági és munkáskategóriában a városi tanács tagjai: Marta Ioachim, Deac Ioan, Pop Alexandru, Simionescu Martin, Bobişan Mihail.

Ipar és kereskedelmi kategóriában: Şelţan Ionel, Bucurenciu Nicodim, Mureşan Dumitru, Ciordaş Iosif, Papadoff Teodor.

Intellektuális csoportban: dr. Triff Titusz, dr. Bleeda Vasile, dr. Lupşa Stefan, Aslăgean Iosif, dr. Haraguş Ştefan.

Városi titkárok: ipar és kereskedelmi kategóriában Traian H. Neagu, mezőgazdasági és munkacsoportban dr. Matei Ioan, intellektuális csoportban dr. Maior Nicolae.

A tartományi tanácsba Biharmegyből kinevezték dr. Pop Alexandrut és dr. Iacob János.

„A meglepetés stratégiája”

A „Militärwissenschaftliche Rundschau” hasábjain Erfurth tábornok cikket ír a meglepetés stratégiájáról, amely szerinte a defenzív erővel szemben egyedül hozhat győzelmet.

„Az ellenfél erejének elpusztítása — írja — szerves összefüggésben áll a meglepetés felhasználásával. A meglepetés-keltés tudománya adja meg a hadsereg parancsnok fölényét. A döntő csata leglényege-

sebb pillére. A meglepetés csak akkor hatásos, ha a támadás csírájában már benne van. A támadás előnye csak az akció gyors lebonyolítása által okozott meglepetés hatásában nyilvánulhat meg. A támadás gyorsasága és ellenállhatatlan ereje két legszembetűnőbb alternatíva. Mind egyik, mind másik csaknem teljesen nélkülözhetetlen, ha az ellenség megsemmisítésére törvünk”.

Norvégia ipara

Köztudomású, hogy a skandináv államok, de különösen Norvégia nevrálcikus pontja — a vasérc. A vas Svédország legfontosabb kincse, Norvégiának azonban más ércei is vannak, réz, nikkel, cink, alumínium és ezüst.

Norvégia az első helyen áll az alumínium iparban. A fegyverkezési üzemek a Venoru tó mellett vannak, az ország déli részén. A Bofors üzemek — amely tűzerőségi felszereléseket gyárt — 1646 óta áll fenn, 1884 óta gyártja az ágyukat, amelyek kokszt helyett faszénrel edzett acélból készülnek. Az ágyuk 80 százalékát exportálták. Vannak más híres üzemek is, például a Nobel Krut gyár, amely Nobelnek

köszönheti a nitro-glicerint felfedezését és Kilsterna, amely acélszakokat gyárt, Norvégia repülőgépgyár, hadihajógyár stb.

Norvégiában vegyiképeket is gyártanak. A telemarki Narles-Olydor üzem 100 ezer tonna ozotot gyárt. Igen fontos szerepet tölt be a műtrágya gyártás. Kalcium-nitrátban valószínű világmonopoliuma van Svédországgal együtt a világ cellulóze gyártásának nagyrésztét is kezében tartja. A világ 10 millió tonnás össztermeléséből a két skandináv államra 4 millió tonna jutott. A bálna olaj gyártásnak is rendkívül jelentősége van háborús időkben. Norvégiában 25 bálnavadász társulat működik, 70 millió alaptőkével.

A Szovjet nem adja át a németeknek használatra Murmanszk kikötőjét

(Stockholm.) Az Afton Bladet kamarai levelezője jelenti, hogy a moszkvai német nagykövetség arra kérte Molotovot, engedje meg, hogy Murmanszk kikötőjét a német hadihajók bázisként felhasználhassák és igénybe vehessék a murmanszki-leningrádi vasútvonalat. A lap szerint Molotov visszautasította ezt a kérést, azzal az indoklással, hogy a Szovjet kívül akar maradni a norvégiai konfliktuson.

A „Tas” szovjetügynökség egyébként tegnap újból megcáfolta a „Daily Telegraph” és egy litván lap azon hírét, hogy német csapatokat a murmanszki vasútvonalon szállítottak Narvikba.

Hétfőn, április 15-én már életbeléptek a budapesti Nemzetközi Vásár utazási és vízumkedvezményei

Budapestről jelentik: A Budapesti Nemzetközi Vásár ebben az évben április hó 26-án kezdődik és május 26-án este zárul, tehát ezuttal is 11 napig tart.

A vásár látogatói igen jelentős utazási- és vízum-kedvezményeket vehetnek igénybe de természetesen csak azok, akik vásárigazolványt szereznek maguknak. Ilyen vásárigazolványt bárki válthat, bármely utazási, vagy menetjegy irodában, a vásár bármely tb. képviselőjénél és természetesen az országukban működő magyar konzulátusoknál és magyar követségnél is.

A vásárigazolvány ára személyenként 120 lei, 50 dinár, 30 szlovák korona, vagy 3.60 svájci frank. Aki a vásárigazolványt megszerezte, az a kitöltött vásárigazolványt és érvényes utlevelét a vízum megszerzése végett a lakhelye szerint illetékes magyar külképviseleti hatóságnál nyújtja be, ahol a vízumért csupán 2.50 P-t kell fizetni. Természetesen a vízumot idejekorán ajánlatos

beszerezni. A kivételes vásári vízum alapján a látogatók már április 26-tól Budapestre utazhatnak ahová azonban legkésőbb május hatodikán déli 12 óráig kell megérkezniük.

A vásárigazolvány tulajdonosa valamennyi magyar vasuton és hajón úgy jöhet, mint menet, 50—50 százalék utazási kedvezményt élvez, még pedig már hétfőtől, április 16-tól kezdődően.

A román államvasutak a visszautazásnál adnak 50 százalék utazási kedvezményt még pedig április 26-tól május 11-ig, de csak azoknak, akik április 21-én utaztak Budapestre.

Budapesten a Városligetben már igen előrehaladtak a Vásárváros építkezései. Ezuttal is teljes város épül a régi vásár helyén és természetesen nemcsak külsejében, de belső tartalmában is ez a vásár merőben más lesz, mint az előző évi.

A CFR. TARIFAEMELÉSE

Az Universul élesen elléli a CFR. árpolitikáját

Az Universul írja a következőket: A CFR vezérigazgatósága bejelentette a személyforgalom 10 százalékos és a teheráruszállítás 15 százalékos emelését. Emelkezetes, hogy 1928—1938 között a CFR szállításai minimum 25.976.174 utast tettek ki 1932-ben és maximum 48.731.000 utast 1938-ban. A válság idején a tarifákat 20 százalékkal csökkentették, 1937-ben, amikor a válság elmúltak látszott, 10 százalékkal emelték. Most a kedvezőtlen gazdasági konjunktúra ellenére a CFR tarifáját újabb 10 százalékkal emelték anélkül, hogy számot vetettek volna az utasok fizetőképességeivel.

Az összehasonlítás, amit egy harmadosztályú vasúti jegy 200 kilométeres távra szóló és ugyanolyan külföldi vasúti jegy ára között tesz a CFR igazgatósága, az emelés indoklására — nem megfelelő, mert igen nagy különbség van az angliai franciaországi, németországi, olaszországi, svájci — és a mi utazóközönségünk fizetőképessége között.

Elismerjük, hogy úgy a vonalak építése és átalakítása tekintetében, mint a vonalak karbantartására a CFR-nek masszív beruházásokra van szüksége. Amegnövekedett költségek fedezésére a CFR tarifái módosítására kényszerül. A szállítási tarifa tekintetében azonban az ország általános gazdasági érdekeivel és a magánérdekekkel is számolni kell. Ha a CFR szállítási

taxái az elsőrendű közszükségleti cikkek-nél állandóan növekednek, magától értetődik, hogy ezen cikkek eladási ára is növekedni fog a szállítási árával. Ki viseli ezt az áremelkedést? Ki fizeti meg valóságban a CFR tarifaemelését? A fogyasztók. Ilyen körülmények között az élet megdrágul, mert a szállítási tényező is hozzájárul a többi belső és külső tényezőhöz, amelyek az élelmiszerek és közszükségleti cikkek folyamatos drágulását előidézik.

Az állam szerepe a szállítás, különösen a vasúti szállítás terén a szabályozó, akinek helyre kell állítania az egyensúlyt a feladó, szállító és fogyasztó között, nemcsak a „fuvarozóét”, aki azt akarja, hogy szogátatát csak saját érdekei által diktált feltételek mellett fizessék meg.

Ha a CFR politikájában csak a fuvarozó érdekeit tartják szem előtt — ez a politika az általános gazdasági és szociális érdekek komplexumával ellentétben áll.

Ugyancsak az érdekek kényszerítik az államot, hogy lépjen közbe, valahányszor felbomlik az egyensúly, vagy hiányzik az összhang a CFR bevételei és kiadásai között, azonban oly módon, hogy egyrészt biztosítsa a szállítások zavartalanosságát, másrészt vegye tekintetbe az általános gazdasági érdekeket és az utasok fizetőképességét — racionális tarifák kiszabásával. — (Universul)

Színház

A Thalia vendégjátéka: Fenség, fizetek!

Szerdán és csütörtökön a Thalia prózai együttese szerepel a színházban. Ezuttal Sommerset Maugham vilásikert a a-tott vigjátéka, a Fenség fizetek c. vigjáték szerepel a műsoron. A rádióközvetítés óta állandóan érdeklődik a közönség a Fenség fizetek előadása iránt, mely a Thalia tolmácsolásában is az évad legnagyobb sikere.

A Fenség fizetek a Vigszínház előadásaival párhuzamosan kerül színre. Ötletes, fordultatos helyzetek, áradó szatirikus humor, briliáns szerepek, új kiállítás, nagyszerű rendezés, egyszóval mulatságos és szórakoztató a Fenség fizetek. Ha két és félórán át maradéktalanul akar szórakozni, mulatni, élvezni, okvetlen nézze meg a Fenség, fizetek előadását.

A szerda esti bemutató előadás a 13. sz. premier bérletben lesz megtartva.

— **Feleség.** Csütörtökön délután 5 órakor Bókay János ragyogó vigjáték tulajdonsága a Feleség lesz műsoron olcsó helyekkel Fényes Alice, Haáz Joli, Kovács György és Nagy István fölléptével.

Jegyek a fenti előadásokra már válthatók a színház elővételi pénztáránál naponta délelőtt 11—1 és délután 4—8-ig.

A kétnapos vendégjáték műsora:

Szerda este 9: Fenség, fizetek. A legújabb világsiker. Kovács György, Tóth Elek Nagy István, Lantos Béla, Hegyi Lili, Haáz Joli, Paál Magda, Havady Nagy Ilonka, Dálnoki Dudus, Deésy Jenő, Bodó György, Szabados Árpád, Senkálzky Endre fölléptével. 16. sz. premier bérletben.

Csütörtök délután 5: Feleség. Olcsó helyekkel.

Csütörtök este 9: Fenség fizetek. (Bucueloadás.)

— Dr. Petre Popa egészségügyi alminiszter Oradean. Vasárnap reggel Nagyváradra érkezett dr. Petre Popa egészségügyi alminiszter. Az alminisztert, aki Bariju és Vidican egészségügyi inspektorok társaságában érkezett, Chirila Augustin polgármester fogadta. Az alminiszter látogatást tett a kórházban, az állami gyermekmenhelyen, a bábaképezdőben, a gyermekkórházban és a járványkórházban. Délben a helybeli orvosi kar az „Azuga” étteremben bankettet adott az alminiszter tiszteletére.

— Újból forgalomba helyezik a cluj-oradeai délutáni személyvonatot. A CFR vezérigazgatósága közli, hogy hétfőtől, április 15-től kezdve újból forgalomba helyezik a 3009 és 3010. számú Bucuresti-Nord—Oradea között közlekedő vonatot, amelyet 1940. február 25-én szüntettek meg. A vonat azonban csak Bucuresti-Nord—Ploesti Sud és Cluj Oradea között fog közlekedni. Clujról indul 2 óra 10 perckor Oradeara érkezik este 7 órakor.

— Megkezdte a törvényszék a dr. Löblé László féle monstre feketeszeszper tárgyalását. A törvényszék negyedik szekciójának Rabin—Munteanu tanácsa az elmúlt hét csütörtökjén megkezdte a Löblé féle feketeszesz-per bűnügyi részének tárgyalását. Most először kézbesítették ki az összes idézéseket s a tárgyalás megtartható volt. Dr. Löblé László pergátló kifogását a törvényszék Pinta ügyész felszólalása után elutasította. A tárgyalást tegnap hétfőn folytatták a több száz oldalas vádirat ismertetésével. A pernek 35 vádlottja van.

A Kereskedelmi és Iparkamara ankétja a 2 százalékos nemzetvédelmi adóról

Nem kell részletesen feltüntetni a vásárolt cikkeket, a bizományi árunál az elszámolásakor kell fizetni

a két százalékos; a számla mellé nem kell külön jegyzéket tenni: az illetéket az egész számla összeg után kell leróni; egyelőre a piaci árusok is kötelesek jegyzéket adni; ha az iparos anyagot is ad, szintén adót kell fizetnie

A két százalékos nemzetvédelmi bélyeg alkalmazása még mindig sok bonyolalmat okoz. Az illetékes hatóságok igyekeznek megfelelő utasításokkal szolgálni és a kereskedelmi és Iparkamara több megbeszélést tartott a homályosabb pontok megvitatása érdekében. A megbeszéléseken résztvettek Moldovan keresk. és iparkamarai titkár, Cadariu és Cioloca pénzügyigazgatók, Ciapa controller a két százalékos nemzetvédelmi illeték ellenőre és kereskedők és iparosok képviselői is.

A megbeszélések során a kereskedők felvilágosításai és a helyszínen szerzett tapasztalatok nyomán leszögeztek bizonyos alapelveket, azokra a kérdésekre vonatkozóan, amelyek még mindig vitásak és sok nehézséget okoznak, emlékiratban kérdést intéztek a miniszteriumhoz és javaslatokat tettek a lebonyolítás megkönnyítésére vonatkozóan. Ezekre vonatkozóan, a válasz megérkezése után fog tájékoztatást nyújtani a Kamara. Moldovan titkár ismerteti azokat a kérdéseket, amelyekre vonatkozóan leszögezték az irányelveket:

Hitel vásárlások kérdése.

A két százalékos nemzetvédelmi illetéket kell leróni a hitel vásárlások után is. Az ötven lejen felüli vásárlásoknál ilyen esetben is jegyzéket kell kiállítani, le kell róni az illetéket és az illetékekkel is meg kell terhelni a vásárlót. (Ugyanigy kell eljárni például a fűszereknek, akiknél könyvecskékre vásárolnak. Az ötven lejen felüli vásárlásoknál ki kell állítani a felbélyegzett jegyzéket és az illeték összegét is be kell vezetni a könyvbe.) Akár teljes, akár részleges hitel esetén az egész illeték lero vandó.

A kibocsátott jegyzékben történő részletezésre vonatkozóan, az illetékes hatóságok úgy határoztak, hogy

nem kell részletezni a vásárolt tételket, elég, ha egy tételben feltüntetjük a vásárolt árut, valamint a végösszeget és így röjják le az illetéket.

Ez igen helyénvaló intézkedés, mert bodegákban, szatócsüzletekben stb. komoly nehézséget okozott a 10-15 tételből álló jegyzék kiállítása és ettől, most megszabadultotta őket a nagyvárad hatóságok megértő intézkedése.

A bizományi áruk nemzetvédelmi illetékének lerovására vonatkozóan úgy határoztak, hogy nem a bizományi áru átadásakor, hanem csak az elszámolás alkalmával kell leróni.

Minden eladás alkalmával le kell róni az illetéket

A két százalékos nemzetvédelmi illetéket — ami nem forgalmi és nem fogyasztási adó, — minden eladás alkalmával le kell róni. Tehát, amikor a gyáros eladja a nagykereskedőnek, a nagykereskedő a kiskereskedőnek, a kiskereskedő a fogyasztónak, stb.

Amennyiben egy cég az eladott áruval számlát bocsát ki, akkor külön jegyzéket nem kell kibocsátani és a nemzetvédelmi illetéket a számlán kell leróni.

Tekintve, hogy ez különleges és átmeneti jellegű illeték, — csak egy évig kell fizetni, — a nemzetvédelmi illetéket az egész számla összeg — és nem a netto összeg után — kell leróni. Ha egy számla összege például 870 lei, és hozzá jön öt ezrelék számbélyeg 5 lei, 4 ezrelék repülőbélyeg 4 lei, négy lei csomagolási költség, 4 százalékos forgalmi adó, 36 lei, akkor a számla 925 lei tesz ki és a nemzetvédelmi illetéket 925 lei után kell leróni. Megjegyzendő, hogy a számla összegét mindig felfelé kell kerekíteni, ebben az esetben tehát 1000 lei után 20 lei illetéket kell leróni.

A részlet vásárlásokból fennálló adósságok amennyiben ezek az adósságok hivatalos iratokkal igazolva, április 1-e előtt

ról származnak, mentesülnek a 2 százalékos nemzetvédelmi adó alól.

A vándorkereskedők, akik ceruzákat, indigópapírt, stb. árusítanak, nem kötelesek jegyzéket kibocsátani. A vonatkozó két százalékos illetéket az eladó be kell szedje a vásárlótól és készpénzben be kell fizetnie a pénzügyigazgatóságon, illetve a percepción.

Súlyos kérdés a piaci árusok illetékének lerovása is. Erre vonatkozóan is javaslatot tettek a miniszteriumban megfelelő könnyítés elrendelése végett. Addig azonban, amíg ilyen irányú rendelkezés erkezik, az ötven lejen felüli vásárlásoknál a piaci árusok is kötelesek jegyzéket adni és két százalékos illetékekkel ellátni.

A kisiparosok 2 százalékos adója

A kisiparosoknál a kisiparos munkája után nem kell illetéket leróni. Ha azonban az iparos anyagot is ad az általa adott anyag után le kell róni a két százalékos illetéket. (Az egyik fővárosi lapban erre vonatkozóan magyarázat jelent meg. A magyarázat szerint amennyiben az elvégzett munka értéke nagyobb, mint az iparos által adott anyag értéke, akkor nem kell, amennyiben kisebb, akkor kell illetéket fizetni. Ez a magyarázat a kisembereket sújtja.) Világos példát lehet felhozni a szabók esetével. A drágább szabó, aki egy öltönyt, mondjuk 2000 leiért készít, e szerint a magyarázat szerint mentesítve volna az általa adott 1600 lei értékű nozzávaló illetékének megfizetésétől. Viszont egy ol-

csobb szabó, aki ugyanazt a ruhát 1300 leiért készíti el és ugyanazt az 1600 lejes nozzávalót adja, a nozzávaló illetékének a megfizetésére volna kötelezve. Hogy a drágább munka miatt ilyen jogtalan előnyhöz senki se jusson, úgy döntöttek, hogy minden, az iparos által adott anyag után le kell róni az illetéket.

A Kereskedelmi és Iparkamara felhívja a vásárló közönség figyelmét, hogy vásárlásaikról kérjenek két százalékos nemzetvédelmi bélyeggel ellátott jegyzéket, mert az illeték lerovásáért a vásárló a kereskedővel egyetemlegesen felelős és az illeték le nem rovása esetén úgy a kereskedőt mint a vásárlót az illeték tiszteresével büntetik.

Önálló zsidó hadsereget állítanak fel a szövetségesek?

(London.) A „Stefani” jelenti: Az angol lapok jelentése szerint, most tanulmányoznak illetékes körökben egy zsidó hadsereg felállításának tervét. Ez a hadsereg a szövetségesek oldalán, de önállóan har-

colna. Londonban azt hiszik, hogy a különböző európai és amerikai országokból 200 ezer embert verbuválhatnának a zsidó hadseregbe. A terv megvalósítására Londonban parlamenti bizottságot alapítanak.

SZINHÁZ

A Szabadkay operett társulat műsora.

Kedd d. u. 5: VADVIRÁG (olcsó hely-árakkal).

Kedd este 9: DALOL A VOLGA.

Szerda este 9: A Thalia prózai együttesének vendégjátéka: FENSÉG FIZETEK. — Világsikerű vígjáték újdonság. Premier bérlet 16. szám.

Csütörtök d. u. 5: FELESÉG (olcsó hely-árakkal).

Csütörtök este 9: FENSÉG FIZETEK (másodszor).

Kedden délután 5 órakor olcsó hely-árak kal a Vadvirág a énekes, táncos

operett van a színház műsorán az együttes legkiválóbbjaival.

— **Dalol a Volga.** — A ciklusban utóljára. Kedden este 9 órai kezdettel Jouey-Schreiber nagysikerű operett újdonsága, a Dalol a Volga van a színház műsorán ebben a ciklusban utóljára, Bébi Borcsa, a 7 éves csodagyerek felléptével, rendes hely-árakkal. Tekintettel arra, hogy ez az újdonság most hosszú ideig nem lesz a színház műsorán, ajánlatos lesz mindenkinek, aki még nem látta ezt a szenzációs operettet, hogy kedden este nézze meg, mert aki már látta, a legnagyobb elragadtatás hangján nyilatkozik a darabról.

Jegyek elővételben válthatók a színház pénztáránál.

SPORT

ESÁLLASBÓL...

A római olasz-román mérkőzés, a hagyományokhoz méltó módon folyt le. Drámai küzdelem után kikapitunk. A tegnapi római meccsen megismétlődtek az olasz-román mérkőzések szokásos jelenetei, bebizonyosodott a hazai futball színvonala, azonban a csapat drámai küzdelem végén elbukott. Az első nagy román-olasz összecsapásra a világbajnokság idejéből emlékszünk vissza, mikor Triestben került össze a két csapat. Akkor Dobay góljával jutott vezetéshez a román együttes és végig tartotta is az előnyt, hogy az utolsó percekben deferáljon és átengedje a győzeimet a világbajnokságra törő olasz csapatnak. Ez akkor még csak egy véletlenül kifutott mérkőzésnek tűnt. Nem kevésbé emlékeztet azonban a bucuresi 1:0 arányban elvesztett román-olasz meccs. A mérkőzés erkölcsi győztesei akkor is mi voltunk, a győzelmet jelentő gólt azonban — az olaszok rugták be. Talán el sem kellene mondani, hogy ezekhez a meccsekhez méltán csatlakozik a tegnapi mérkőzés. A román csapat most is megszerezte a vezetést, sőt már az első felidőben gólhoz juthatott volna. Az olaszok mellől azonban most sem pártolt el a szerencse és a román csapat megint csak az erkölcsi sikert tudta megszerezni.

Nem vitás, hogy ennek a szép eredménynek az eléréséhez sokban hozzájárult a csapat felállítása. Economu szövetségi kapitány, aki a múlt hetekben kitartóan hangoztatta, hogy elveiből nem enged, a jugoszláv mérkőzés tanulságai alatt gyorsan megváltoztatta felfogását és Barátky mellett Juhász és Reuterrel is megerősítette csapatát. Ez az erősítés a jelentések szerint döntő módon befolyásolta a mérkőzés kialakulását, mert Davidon kívül éppen Juhász, Reuter és Barátky voltak a csapat legjobbjai. Az összeállítás megváltoztatásával nemcsak az elvet dobta sutba, hanem a „szisztémát” is. Ismeretes, hogy a jugoszláv meccs előtt sorozatos tréningeket tartottak, elméleti és gyakorlati órákat tartottak, hogy az Economu által elképzelt szisztéma szerint játszanak. Az eredmény — ismeretes. Most nem tartottak semmiféle tréninget, a csapat a saját elképzelése szerint játszott és ha győzni nem is tudott, elismerésméltó eredményt harcolt ki Rómában.

Csapataink szereplésében kevés örömmünk felt. A Crisana — bár ez nem bír különösebb jelentőséggel a bajnoki táblázat kialakulása szempontjából — leadta az első pontot a Nemzeti Bajnokságban. A piros-sárga csapat még így is jelentékeny előnnyel bír a szintén bajnokságra törő „U”-val szemben, azonban a „U” szintén jó formában van, mert Petrozsényben is főlényes győzelmet aratott az ottani RMTE-vel szemben. A Crisanának vasárnap már az első felidőben főlényesen meg kellett volna nyernie a mérkőzést. Szilágyi azonban sérülten állt ki. Ez a mezőnyben is meglátás volt, a kapu előtt pedig két tiszta helyzete volt Szilágyinak, amit nem tudott kihasználni. Bebiztosíthatta volna a győzelmet Pop Aurel is. A pálya igen rossz puha volt és a fiúk nem bírtak megfelelő iramot diktálni. A marosvásárhelyi csapat az első felidő után látta, hogy megmenekül a súlyosabb vereségtől és minden erejével igyekezett döntetlenre kihuzni a mérkőzést. Így aztán hiába volt állandó főlényben a

Crisana, — mint itthon a RMTE meccsen — nem bírt győzelmet kiharcolni.

A Tőrekvésnek régi betegsége, hogy idegenben nem tud küzdeni. A rutin nélküli fiatalok, a hazai pályától távol, elvesztik a fejüket és rá sem lehet ismerni a csapatra. Szatmáron is csak az első negyedórán tudtak veszélyesen és eredményesen fellépni. Ekkor még a vezető gólt is megszerezték. Utána azonban összeesett a csapat és nem bírt ellenálni a minden eszközt felhasználó szatmári együttesnek.

Dániában is üldözik az emigránsokat

Dániából érkezett jelentések szerint több svéd, német és zsidó emigránst letartóztattak.

Byrd admirális szemet talált a Déli sarkon. (Santago.) Byrd admirális expedíciója visszatért. Az expedíció gazdag szénlepet talált a Déli Sarkon. Ezenkívül néhány szigetet és egy új hegláncolatot fedezett fel.

— Még egy hustalan napot vezettek be Olaszországban. Rómából jelentik: A kormány elrendelte, hogy ezentul szerdán sem lehet a vendéglőkben, éttermekben és szállodákban hust kiszolgáltatni. Eddig csak csütörtökön és pénteken volt hustalan nap.

Rádió-műsor

SZERDA

Rádió Románia, Rádió Bucuresii. 12.00 Időjelzés, időjárásjelentés, gazdasági és egészségügyi tanácsok. 12.10 Válogatott rancia operettrészletek. 13.20 Időjelzés, látványosságok, művészeti, kulturális és sport hírek. 13.30 Könnyű francia zene. 14.00 Hírek. 14.20 Válogatott francia operettrészletek. 15.00 Rádióhírek, hirdetések, különböző közlemények. Rádió Románia. 19.02 Művészeti krónika. 19.17 Margareta Capeleanu asszony hegedül. Th. Rogalski zongorakísérettel. H. Fevrier szonátáiból játszik. 19.50 Hírek magyar nyelven. Rádió Románia, Rádió Bucuresii. 20.00 Dr Aurel Voinea előadása a böjtről és a diétáról. 20.20 Francia zene. Énekel Constantin Stroeescu, közreműködik a Rádió hangverseny zenekara. 20.45 Hírek (I.) 21.00 A rádióhangverseny folytatása. 22.10 Hírek. (II.) Sporthírek. 22.30 Változatos és könnyű francia zene. (Hanglemezek). 23.45 Hírek francia, német, angol, olasz nyelven. Budapest I. 7.45 Ébresztő. Torna, Hírek. Közlemények. Hanglemezek. 11 Hírek. 11.20 Felolvasás. 11.45 Felolvasás. 12 Vízjelzőszolgálat. 13.10 Hanglemezek. 13.40 Hírek. 14.20 Időjelzés, időjárás, vízállásjelentés. 14.30 Honvédszenekar. 15.30 Hírek. 17.15 Gyermekdelután. 18 Hírek szlovák és ruszin nyelven. 18.15 Cigányzene 18.55 Móricz Zsigmond előadása. 19.15 A rádió szalonzenekara. 19.35 Édes anyanyelvünk. 20.15 Hírek. 20.30 Az Operaház előadásának közvetítése: Márta. Vigopera. 21.25 Külföldi negyedóra. 22.15 Hírek. 23.10 Hírek szlovák és ruszin nyelven, időjárásjelentés. 24 Hírek külföldre. 24.20 Tánclemezek. 1.05 Hírek.

Talán legfájdalmasabb számunkra az ifjúsági csapat súlyos veresége. Különösen szánalmasnak tűnik ez az eredmény, ha visszaemlékezünk, hogy ifjúsági válogattunk néhány évvel ezelőtt még Unirea Kupa győztes volt. Nem lehet kifogásokat felhozni. Tudjuk, hogy Temesvár szerepeltetni tudta a Ripensia első csapatában játszó ifjúsági játékosokat, Jifcovic, Mioc, Andreescu is, míg a nagyváradi együttes nélkülözni volt kénytelen a legjobbjait — a Crisanából Popa Aurel és Martint, meg a Tőrekvés fiataljait, — de a nagyváradi ifjaknak akkor is szebb eredményt kellett volna kiharcolniuk. A nagyváradi kerület lelkesen karolta fel az ifjúság ügyét. Ha ez az igyekezet nem is vezetett teljes sikerre, ezt a kezdeményezést nem kell abbahagyni, az ifjúságiak nevelését folytatni kell, hogy a legközelebbi összecsapás alkalmával előkelőbb szerepet játszhassanak az Unirea Kupában.

APRÓHIRDETÉSEK

ÁLLÁS

15-16 éves fiukat állandó munkára felvesz a Forum dobozgyár. Strada Păcii 17. 1226

KIFUTÓ fiut azonnal felveszek. Sanitaria. Avram Iancu 14. 1379

16-18 éves fiut boltiszolgának könnyű helyre felveszünk. Cim a kiadóban.

ÜGYES kifutó fiu felvétetik. Orth. 12r. Hírközség. 1380

MEGBIZHATO takarítónő felvétetik. Marton, str. Vlahuța 35. 1378

FÉNYKÉPESZ segéd állást kers. Str. Take Ionescu 22. 1377

KIMONDOTT jó családból való fiatal leány gyermek mellé ajánlik, háztartásban segédkezik. Cim a kiadóban. 1376

UJSAGARUSOK, férfiak, nők 14 éven felüli fiúk jó jövedelemmel felvétetnek. Jelentkezni a kiadóhivatalban.

GYAKORLOTT vasalónőt felvesz IVO festőde, Cioogariu utca 34. 1383

KONYHA leányt, bentlakót azonnal felvesz Komsa nővérek. Bulv. Reg. Ferdinand 22. 1382

Boltiszolgát vagy kifutót azonnalra felvesz Andru fűszerüzlet. Regele Ferdinand ut 11. 1372

VÉTEL-ELADÁS

Óriási árat fizetek brilliánsért, platinaért, ezüstért, Herbst ékszeráruház. Bulv. Regele Ferdinand 3.

Szépirodalmi könyvet, magyar regényeket csakis újdonságokat veszek. Cim a kiadóban.

Eladó fekete kabát és kosztüm kis alakra és 10 éves gyermek trench-coath. Cim a kiadóban. 1363

ELADOK 5x6 m. vízmentes ponyva, flekken sütő aparát, cséplőgépekhez szívónyomó, kétkerekű tűzfecskendő, zsíros, zománcos bödönök, tükrök, írógép asztal, ruha mangorológép, kétsütős konyhai spór, íróasztal, 6 ebédlői szék, tűzoltáshoz Pom-pier Minimax, Értekezni délután fél 3-4 óráig. Decebal 21 szám. 1381

Antimont megvételre keresek. Cim a kiadóban. 1283

Nyomatott Pásztor Ede cégnél, Oradea